

Abstrakt

Lidské osteologické a dentální pozůstatky jsou důležité pro rekonstrukci zdraví a typů nemocí v minulosti, neboť uchovávají informace v podobě abnormálních změn na kostech a zubech. Tyto změny mohou reflektovat rozšíření mnoha onemocnění a jejich následky na zdraví různých historických populací a skupin.

Systematický výzkum prováděný v rámci předmětné disertační práce prozkoumal léze v kosterních souborech šesti archeologických lokalit ze Slovenska a Maďarska, datovaných do 1. až 5. století n. l. Soubor sestával z 300 jedinců, kteří byli rozděleni mezi tři populace: germánskou sérii (GS), římskou sérii (RS) a sarmatskou sérii (SS). Léze byly hodnoceny převážně makroskopicky a rozebírány na populační a individuální úrovni. Celkově pohlavní, věkové a distribuční frekvence byly použity pro určení typu nemoci příznačného pro příslušnou skupinu a následně byl srovnáván mezi sériemi.

Chorobné stavy identifikované během analýzy byly seskupeny do devíti hlavních kategorií. Analýza odhalila, že zdravotní stav GS, RS a SS byl obecně dobrý, ačkoli dospělí z GS a RS trpěli zhoršeným dentálním zdravím. Nejběžněji pozorované léze ve všech sériích, zejména v GS, byly způsobeny degenerativními a dentálními onemocněními, zatímco frekvence ostatních chorobných stavů nepřesáhly 20 % populační míry. Frekvence patologických změn symptomatických pro systémovou poruchu byly nízké ve všech sériích, což ukazuje, že tyto populace nebyly výrazně vystaveny stresorům narušujícím jejich vývin během prvních let života. Kosterní doklady traumat byly nalezeny ve všech sériích a zahrnovaly hlavně poranění, jaké jsou předpokládána při pádu nebo nehodách. Poranění související s interpersonálním násilím byly naproti tomu vzácná a pozorována pouze v GS a RS. Výsledky ukázaly nízké frekvence infekčních onemocnění, ačkoliv jejich přítomnost naznačila, že riziko nákazy nespecifickými respiračními chorobami nebo tuberkulózou bylo zvýšeno v městském a městu příbuzném kontextu (RS) v porovnání s jinými prostředími. Celkově, získaná paleopatologická data umožnila dodatečný pohled na životní podmínky a aktivity těchto tří populací doby římské.